

FØROYAR Í DAG

Ritstjórar: W. HEINESEN og HEDIN BRÚ

SAMFELAGIÐ OG EINSTAKLINGURIN

Hugsa vit um okkara liv og okkara strevan, siggja vit skjótt at alt vit gera og alt vit ynskja er knýtt saman við tilveruni hjá øðrum menniskjum. Vit varnast at vit í vára náttúru líkna teimum djórum, ið hava tað serlyndi at liva í flokki. Okkara fæði er gjørd til okkum av øðrum menniskjum, vit bera klæðir, sum onnur menniskjur hava virkað, og vit búgva í húsum sum onnur menniskjur hava bygt. Tað mesta av øllum tí, vit vita og trúgva, hava onnur menniskjur sagt fyrri okkum í einum tungumáli, sum onnur hava skapt. Høvdu vit ikki tungumálið, vóru okkara gávur til at hugsa lítið verðar, og vit mugu yvirhæva viðganga, at tað sum fyrst og fremst skilur okkum frá djórunum, er okkara liv saman við øðrum menniskjum. Tað einsæra menniskja, ið líka frá føðslunum hevði livað einsamalt, hevði í hugsan og kenslum verið djórið líkt, nógv meir enn vit kunnu hugsa okkum. Tað, ið tann einstaki er og hevur at týða, er hann ikki so nógv sum serpersónur, men sum limur av einum stórum mannasambandi, ið leiðir hansara kroppsligu og andligu tilveru frá vegguni til grøvina.

Tann týdningur, ein menniskja hevur fyrri samfelagið, stendst fyrst og fremst av í hvønn mun hennara kenslur, hugsanir og gerðir miða ímóti at hjálpa øðrum menniskjum. Eftir sum hon roynist í hesum, eru vit von at nýta hana góða ella ringa. Tað berst okkum tí fyrri, at menniskjans sosialu gávur eru avgerandi fyrri okkara dóm um hana.

Tað er tó lætt at siggja, at øll tey handligu, andligu og moralsku virði, sum vit fáa frá samfelagnum, í grundini hevur sín uppruna frá skapandi einstaklingum igjøgnum ótaldir ældir. Ein hevur einaferð byrjað at nýta eldin, ein at velta maturtúr, og ein hevur einaferð uppfundið dampmaskinuna.

Bert einstaklingurin kann hugsa og harvið skapa nýggj virði fyrri samfelagið, ja, enn tá skapa nýggjar morallógir fyrri samfelagivið. Við skapandi, sjálvstøðugt hugsandi og skapandi einstaklingum er samfelagsins framburður líka so óhugsandi sum einstaklingsins framburður

uttan tann gróðrabotn, sum samfelagið gevur.

Fyrri at samfelagið kann vera frískt, krevst tí at einstaklingurin hevur sína sjálvstøðu, men eisini, at tað er ein innarligur sosialur felagsskapur. Tað er av røttum áðan, at tann gresk-evropeisk-amerikanska mentanin og serstakliga tann italienska renaissance-mentanin, sum kom aftaná mið-ældina, stóðst av at einstaklingurin varð frígjerdur.

Latið okkum nú hyggja eitt sindur at okkara egnu tíð. Hvønn týdning hevur samfelagið og einstaklingurin í okkara døgum? Í undangongulondunum er manntalið vaksið avbera nógv: í Evropa eru í dag triggjar ferðir so nógv menniskjur sum fyrri hundrad árum síðani. Men talið á andligum undangongumunum er minkað eftir enn størri stigi. Bert heilt fá menniskjur eru av teirra skapandi virki kend av fjældini. Organisa-tión er fyrri ein part komin í staðin fyrri undangongumenn, serstakliga á tekniskum umráði, men eisini fyrri ein stóran part í vitskapligum arbeiði.

Í politikki er tað ikki bert mentaðir undangongumenn, ið tróta; eisini rættsskensla og andlig sjálvstøða hjá tí vanliga ibúgvaramum hevur tapt seg. Diktatorar rísa upp og verða toldir, av tí at mentumanna virði og rættur ikki kennist livandi longur. Bløðini kunnu eftir nøkrum døgum øsa ta lítið skynsomu fjældina í einum landi upp í slíka øði, at menn eru búnir at at drepa og lata seg drepa fyrri litisverd mál. Tað tróta heldur ikki spámennt, sum siga, at okkara mentan bráðliga gongur undir. Eg eri ikki ein av hesum dapurskygnum. Heldur trúgvi eg uppá eina betri framtíð, og eg skal við nøkrum fáum orðum siga frá hvi eg geri tað.

Hetta afturstigið, vit nú kunnu siggja, stendst, haldi eg, av at framgongdin í vinnulivi og teknikk hevur skapt menniskjans stríð fyrri útkomini stórvegis og hevur verið til skaða fyrri einstaklingsins frí vøkstur. Eitt skilpað arbeiðsbýti verður meir og meir umráðandi, og hetta býti kemur at føra við sær frama fyrri einstaklingsins figgi-

arligu vælferð. Hetta, at tað eydnast samfelagnum at leggja útkomuna betri til rættis fyrri einstaklinginum, og tann frítíð og avlopsmegi, ið stendst herav, kemur at skapa betri líkindi fyrri ta einsæra menniskja. Av hesum verður samfelagið so aftur frískari. Vit fara at vóna, at framtíðar søguskrivarar skulu týða ta samfelagsligu ógreiðina í okkara tíð sum eina barnásjúku, ið tann strembandi mannaættin hevur haft, orsakað av at mentunarvæksturinn hevur verið ov bráður.

Albert Einstein.
(1934).

Heimatíðindi.

LØGTINGIÐ ER SAMANKALLAÐ. Hvat ið stendur fyrri til viðgerðar, verður fyrst kunngjørt, tá ið tingið kemur saman, sigur innkallingarritið.

KOLANEYÐIN er stór kringlandið. Veðrið hevur verið so ólagaligt, at »Rókur« ikki hevur kunnað silgt til Hvalbiar, ið liggja við hópi av høgðum køli.

TETROT er nú í landinum, av tí at tilførsan — mest vegna fartrot — hevur verið ov litil í seinastuni. Men kaffi er enn nóg mikið av, og kunnu fólk keypa kaffi uppá tekortini inntil teið er komið til Føroyar.

ÍTRÓTTARSTYRKUR.

1. Seyrvágur, til leikvøll kr. 3400
2. Porkeri til skúla-leikvøll, fótbolesleikvøll, úrlatingarhús 4200

3. Høvi, til skúla-leikvøll, fótbolesleikvøll 2000
4. Skálavík, til leikvøll og svimjingarhøll 2000
5. Viðareidi, til svimjingarhøll 2500
6. Sandavágur, leikvøll 3000
7. Slættanes, leikvøll og svimjingarhøll 2000
8. Skopun, leikvøll 2600
9. Húsavík, leikvøll og svimjingarhøll 2500
10. Øravík, leikvøll 2000
11. Trongisvág, svimjingarhøll 7000
12. Kollafjørður, leikvøll 3600
13. Vestmanna, leikvøll 9000
14. Fuglatjørður, svimjingarhøll 500
15. Gøta, svimjingarhøll 1000
16. Dalur, hús og svimjingarhøll 1500

Tils. kr. 48800

LÝSIÐ Í SKÚLARNAR. Í »Føroyatíðindi« stóð grein um heilsuna og lýsidrekking.

Fyrri langari tíð hevur spurn-ingurin um lýsið í skúlarnar verið viðgjørður í hesum blaði, og skutu vit tá uppá, at børnini skuldu fingið ókeypis eina skeið av lýsi-hvønn dag.

Fyrri nakað síðani hevur landsnevndin samtykt eina skipan, har eftir skúlarnir skulu hava skyldu at geva børnum lýsi hvønn dag og at kostnaðurin av tí verður borin av tí almenna.

SUM REISANDI PRÍSEFTIR-ANSARI er ásettur Símun Ham-mer á Tvøroyri.

Paa Lager haves:

5/16" & 1/2"

Isoleringsplader.

P/f. Havnar Timburhandil.

Javnaðarmenn! Støðtið blað tykkara!

Gæst haldarar og setið lýsingar tykkara í »Socialins«!